

Fotó: Narancs

Nyerges–Simicska a lepsényi földeken is

A fölhalmozás kora

Hangoztatott jelszavai ellenére a kormányzati agrárpolitika legnagyobb vesztesei a családi gazdálkodók. Minden eszköz megengedett a lázongó gazda (sikertelen) korrumpálásától a megfélemlítésig. Természetesen következmények nélkül.

■ 2011 reményteli évnek indult a lepsényi gazdák számára: 2010 végén lejárt a Lepsény külterületén fekvő, állami tulajdonban lévő, összesen közel 600 hektár termőföld haszonbérleti szerződése. Ez a helyi gazdálkodó családok számára azt jelentette – akkor legalábbis így gondolták –, hogy a kormányzat az általa meghirdetett nemzeti vidékstratégia szellemében valóra váltja választási ígéreteit, és az ottani gazdák végre állami földbérlethez jutnak, ami hosszú távon biztosít megélhetést.

Az ébredés hosszan tartó és keserves volt: a lepsényi gazdák jogos igényük bejelentésekor a hatalom embereivel kerültek szembe. A Lepsény melletti 600 hektárt, valamint az Enyinghez és Balatonszabadihoz tartozó 700 hektárt, amelyre az ottani gazdák szintén igényt tartottak volna, a Nyerges Zsolt érdekeltségébe tartozó Dél-Baltoni Agro Kft. bérelte korábban, és a bérleti szerződése lejártá után is igényt tartott ezekre a jó minőségű földekre.

Teichel István lepsényi háza előtt két elhasznált Trabant áll. „Ilyen esős időben másfajta személyautó elakad a földekre vezető út sarában” – mondja a házigazda. A konyhai hűtőszekrényt még az előző választás idejéből megmaradt *lit az idő!* fideszes hűtőmágnés ékíti.

Rögvalóság

A jelenleg 90 hektárnyi, részben saját, részben magánszemélytől bérelt földön gazdálkodó Teichel családban a házaspár és a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolát végző fiú is a mezőgazdaságból él. Ők is azok között a gazdák között voltak, akik a községükhöz tartozó állami földek felszabadultakor késedelem nélkül bejelentették a területekre földbérleti igényüket. Teichel korabeli feljegyzéseket keres elő, azon mutatja, hogy ez a 600 hektár 1947-ben 23 családot tartott el a grófi családdal együtt. „Az a föld mindig is a lepsényieké volt, egyszerűen elfogadhatatlan,

hogy három éve hiába harcolunk érte, nem jutunk egyetlen hektárhoz sem. De miért is kell a helyi családi gazdának egyáltalán harcolni a földekért, amikor minden vezető azt zengi az országban, hogy a családi gazdaságokat támogatják?” – teszi fel a költői kérdést.

A lepsényi, mezőszentgyörgyi, enyingi és balatonszabadi gazdák először 2011 februárjában jelentették be írásban e területekre a földbérleti igényüket a Nemzeti Földalagnál (NFA). Előzetesen megegyeztek egymással, minden gazda egy-egy meghatározott földterületet igényelt. Három hónap várakozás után Sebestyén Róbert, a Nemzeti Földalap elnöke arról tájékoztatta őket, hogy igénybejelentésükkel elkéstek, mert az NFA 2011. október 31-ig szóló „termőföld-hasznosításra kötött a korábbi bérlő Dél-Baltoni Agro Kft.-vel. A gazdák értetlenkedtek: a kormány a családi gazdálkodás támogatását ígerte, és ők minden tekintetben megfe-

leltek azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján földhöz juthattak volna.

Az NFA a szóban forgó 1300 hektár földre mindmáig nem írt ki haszonbérleti pályázatot, azt a Dél-Baltoni Agro Kft. ügynevezett megbízási szerződéssel, mintegy sajátként használja.

Szabó Rebeka (PM) országgyűlési képviselő honlapjáról megtudható, hogy „papírforma szerint a megbízási szerződéssel bérelt területek olyan földrészletek lennének, amelyeket rendezetlen háttérük, méretük miatt az NFA nem tud pályázati úton hasznosítani, vagy esetleg érvénytelen lett a rájuk irányuló pályázat. A gyakorlatban azonban – írja a képviselő – a hosszú (24 278 db adatot tartalmazó) listát böngészve hamar arra a (sajnos cseppet sem meglepő) következtetésre jutunk, hogy a megbízási szerződéssel hasznosított földeket a földpályázatokhoz hasonlóan a Fidesz-kormány ugyanúgy arra használja, hogy a néhány jogszűrűen megkötött szerződés mögé bújva a saját haverjainak osztogasson busás állami támogatással járó földeket.”

Jelenleg 34 ezer hektár földet művelnek különböző vállalkozások és magánszemélyek megbízási szerződéssel. Ennek egyik

AMEDDIG A SZEM ELLÁT

előnye, hogy aki pályázat nélkül ily módon jut földhöz, mentesül a törvény által előírt állattartási kötelezettségtől (2 hektáronként egy nagyállat), ami jelentős, sok esetben teljesíthetetlen anyagi kötelezettséget ró a földpályázatot elnyerőre.

Mint a Blikk.hu korábban megírta, a Simicska Lajos és Nyerges Zsolt érdekeltségébe tartozó Mezőrt Zrt. alá tartozó különböző cégek, köztük a Dél-Balaton Agro Kft. összesen 59 földrészletet használhatnak kedvezményesen az NFA jóvoltából. Ezek közül 20 földrészlet Lepsény és Enying határában van, éppen ott, ahol a helyi gazdák már három éve jelzik használati igényüket minden lehetséges fórumon. A hatalmas földterület után évente legalább 75 millió forintos területalapú támogatás jár.

Ügyes gazdából elnök

A lepsényiek levelek tucatjait írták az NFA illetékeseinek, amelyek jó részére nem kaptak választ. Hiába fordultak Jakab István Magosz-elnökhöz, aki 2010 óta az Országgyűlés alelnöke is egyben, ő sem méltatta őket válasza. Teichel István elmondta, neki például azt az ajánlatot is tették, hogy kap földet, ha leáll a többiek képviselővel, de ezt ő visszautasította. Érdekesség, hogy a korábban a Teichelékkel közösen a helyi gazdák érdekében fellépő Kiss Norbert Ivó, az enyingi gazdakör vezetője mostanra a nemrég alakult Nemzeti Agrárkamara Fejér megyei elnöke

lett. Kiss Norbert Ivó először megbízási szerződéssel, majd pályázat útján nyert földet.

Habár a lepsényi gazdák folyamatosan jelezték földigényüket az NFA-nak, az NFA állítása szerint a Dél-Balaton Agro Kft. kérelme jóval korábban érkezett be az övékéinél. Így az NFA újból a Dél-Balaton Agro Kft.-vel kötött egyéves szerződést annak ellenére, hogy a törvény szerint ezt csupán rendkívüli esetben, átmeneti jelleggel és egy alkalommal tehetné meg. A türelmüket vesztett gazdák eközben lobbizni próbáltak választott képviselőiknél is – kevés sikerrel. Legnagyobb és máig

egyetlen eredményük, hogy 2011-ben Ángyán József akkori államtitkár intézkedésére elérték, hogy a vitatott területek listáját előzetes tájékoztatásként kifüggeszék az enyingi és a lepsényi polgármesteri hivatalban. Három nap múlva azonban, mire a gazdák egyáltalán pályázatírókat találtak volna, a jegyző levetette, és a lepsényi földekre szóló kiírás lekerült az NFA honlapjáról is.

Érinthetetlenek és eltakarítandók

Ács Sándorné agrármérnök, környezetvédelmi szakmérnök kezdettől támogatja a Gazdálkodó Családok Egyesületébe tömörült lepsényi gazdákat. „Tele van az ország ilyen és hasonló esetekkel, csak nem merik elmondani az érintettek, a vidékfejlesztési miniszter pedig eközben folyton azt szajkózza, hogy a helyi gazdák kapják meg a földet. Azt gondolom, ha a lepsényieknek nincs esélyük, akkor a családi gazdálkodóknak sincs esélyük, és akkor az országnak sincs esélye, hiszen ezek az emberek már gazdálkodást folytatnak, vannak munkagépeik, és többeknek a gyermekei is folytatni szeretnék a gazdálko-

dást.” Ácsné szerint olyannyira bonyolulttá tették az állami földekkel kapcsolatos információkat, hogy egy átlagember nem is látja át őket. Kezdenek a gazdák is kifáradni, nem hisznek abban, hogy lehet változtatni. És félnek. „Amikor 2012. március 13-án tüntetést szerveztünk, ahol a váli-völgyi gazdák átadták a petíciójukat Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszternek, és jelezték, hogy az állami földek nem a helyiekhez kerültek, pár nap múlva Budai Gyula nekem támadt. Ezzel is megfélemlítik az embereket, hogy lássák: aki megszólal, azt megtámadják. (Budai Gyula 2012. decemberben vesztett pert Ács Sándornéval szemben. Budai az elsőfokú ítélet szerint valótlanságokat állított Ács Sándornéről, a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ vezetőjéről a Magyar Hírlapban április 23-án. A bíróság 800 ezer forint nem vagyoni kártérítésre kötelezte Budait, és eltiltotta a további jogsértéstől.)

Ácsné minimum furcsának tartja, hogy míg az általa vezetett kishantosi ökológiai mintagazdaság területeit a bérleti szerződés lejártá előtt egy évvel megpályáztatták, a lepsényi földekre a szerződés lejártá után három évvel sem sikerült pályázatot kiírni. Másik furcsaság, hogy a több mint ezer hektár Fejér megyei és csak kb. száz hektár Somogy megyébe átnyúló földterületre nem a Fejér megyei, hanem a Somogy megyei NFA-kirendeltséghez nyújtotta be a földterület megművelésére vonatkozó kérelmét a Dél-Balaton Agro Kft. „A Somogy megyei iroda odaadta művelésre a Fejér megyei földeket a helyi gazdák orra előtt a mosonmagyaróvári székhelyű Dél-Balaton Agro Kft.-nek” – foglalja össze a történeteket Ácsné. Az állami termőföldpályázatoknál kötelezővé tett állattartás csalásra sarkallja a nagyokat és a kicsiket, sőt a főként növénytermesztéssel foglalkozó kisebb gazdákat eleve kizárja a pályázásból, hiszen tőke híján meg sem próbálnak pályázni – teszi hozzá. „A nagyobbak pedig olyan eszközökhöz folyamodnak, mint az egyik Fejér megyében működő vállalkozás, amelyik 7000 hektáron foglalkozik nö-

A SIKER ÚTJA

Három volt állami gazdaság, a Lajta-Hanság Mezőgazdasági Zrt., a Sárvári Mezőgazdasági Zrt. és a Szombathelyi Tangazdaság Zrt. alkotja ma a Mezőrt-cégcsoport magját, és ide tartozik a Dél-Balaton Agro Kft is. A három mezortos állami gazdaság is benne volt a 2001 nyarán, az első Orbán-kormány idején „privatizált” 12 – a közbeszédben csak „piszkos tizenkettőként” emlegetett – állami gazdaság között. (Lásd: Az orbáni tizenkettő, Magyar Narancs, 2013. december 19.) E volt állami gazdaságok magántulajdonú tőkés társaságokká váltak. A mostani kormány idején a Nemzeti Földalap élére került Sebestyén Róbert volt az, aki az első Orbán-kormány időszakának végén – ugyancsak földalapos vezetőként – közreműködött abban, hogy az akkor privatizált tizenkét állami gazdaság ötvenéves haszonbérleti szerződéseikhez jusson a hozzájuk tartozó földalapos területeken. Ilyen bérleti időszak példátlanul hosszúnak számított a magyar földszabályozásban, mivel – az akkor, 2001 végén, 2002 elején végrehajtott akciót kivéve – ilyen soha nem fordult elő a ma is hatályos földtörvény 1994-es életbelépése óta. Földhaszonbérleti szerződést ma is legfeljebb húsz évre lehet kötni. Bár a sorozatos földügyi botrányok hatására a miniszter 2013 novemberében kénytelen volt NFA-elnöki pozíciójából felmenteni Sebestyént, menesztését követően is a földügyekkel kapcsolatos miniszteri biztosi pozícióba kerülhetett – olvasható többek között Ángyán József V. jelentésében.

**A Budapesti
Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara
2014-ben is indítja
üzleti mesterszakjait.**

**MBA,
Marketing,
Számvitel,
Műszaki menedzser,
Pénzügy,
valamint
Vezetés és szervezés
mesterszakok.**

Egyetemi szintű (mester) diploma
két év alatt.

Átfogó üzleti és menedzsmentműveltség
specializációs lehetőségekkel.

Levelező mesterszakokon
pénteki
vagy szombati
óralátogatási lehetőség.

Nyílt nap február 4-én

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézet
1117 Budapest, Magyar Tudósok Körútja 2., Q épület,
telefon (1) 463-2020, (20) 463-2020, fax (1) 463-1740**

www.mesterek.bme.hu

vénytermesztéssel. Ez a cég két olyan család elől nyerte el a földet, akik valóban állattartással foglalkoznak. Úgy tudom, egy tehenészeti telep tehénállományát vásárolták meg, és bértartásra ott tartják a teheneket. Ezzel egy darabbal sem nőtt a magyarországi szarvasmarha-állomány, minden maradt a régiben, de a papír sokat elbír" – mondja Ácsné, aki szerint pártja, az Élőlánc Mozgalom képviseli valójában a Fidesz-kormány vidékfejlesztési stratégiáját, amely stratégiáról Nógrádi Zoltán fideszes képviselő a parlamentben azt mondta neki: „Sose gondoltuk mi ezt komolyan.”

A Teichel István vezetésével megalakított Gazdálkodó Családok Egyesületéhez pártoló tagként csatlakozott Ángyán József is. Az Országgyűlésben jelenleg függetlenként politizáló Ángyán nemrég közzétett V. jelentésében így fogalmaz: „A korábbi földhasználó – a Nyerges Zsolt szolnoki ügyvéd és Simicska Lajos »kormányközeli« nagyvállalkozók érdekeltségi körébe tartozó tőkés társaság, a Mezort Zrt. leányvállalatának, a Dél-Balaton Agro Kft.-nek – a földbérleti szerződése már három éve lejárt. Az NFA ennek ellenére nemcsak hogy nem írja ki pályázatra ezt a több száz hektáros állami földterületet, hanem minden évben ismét megbízási szerződést köt ugyanezzel a céggel, és elzárja a helyi gazdálkodó családokat saját településük földjeinek használatától. Más, akár fontos közfeladatokat ellátó földhasználók – mint pl. a Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft. – esetében viszont szemrebbenés nélkül arra hivatkozik, hogy lejárt a területi bérleti szerződése, ezért természetesen, hogy megpályáztatja és másoknak adja azokat.” (Kíváncsiak voltunk a Mezort véleményére is, de választ nem kaptunk.)

Régen fizettek is

A mosonmagyaróvári székelylő Dél-Balaton Agro Kft. tulajdonosa a Lajta-Hanság Mezőgazdasági Zrt. A Lajta-Hanság a Mezort Zrt.-é, amelynek egyik tulajdonosa Nyerges Zsolt. A *Blikk* in-

formációja szerint Simicska Lajos tavaly júniusban vált óriásbirtokossá, amikor bevásárolta magát a Mezort Zrt.-be.

Kitzberger Gyula lepszényi östermelő, aki szintén tagja a Gazdálkodó Családok Egyesületének, azt mondja, azon kevesek közé tartozik a községben, akik még tartanak disznót. A gazdálkodásból élő Kitzberger család 10 hektárt művel, megfelelő géppark híján egyelőre bérmunkában. Apa és fia 30-30 hektár földet igényelt, ezzel remélték továbbfejleszteni a gazdaságot. Kitzberger Gyula nagy hibának tartja a magyar állattartók kiszolgáltatottságát. Azt mondja, amikor korábban munkanélkülivé vált, és Németországban vállalt munkát, azt látta, hogy ott még a legkisebb gazdának is volt részesedése a helyi tejfeldolgozóban. „Magyarországon ma nagyon kockázatos állatot tartani, hiszen sokan pórul jártak. Elég csak a pápai húsgyárat, Kapuvárt, Békéscsabát említeni. Ezek a cégek nem fizettek, és a gazdák tönkrementek. Nem kell túl messzire menni az időben, még a nyolcvanas években is havonta egy teherautóval szállították el a sertéseket Lepsényből, de addig a teherautó nem ment ki, amíg ki nem fizette a sertések árát. Most ez úgy zajlik, hogy elviszik a sertést, és sose fizetik ki. Az állam megcsinálja a trükköt, hogy hús évig kötelező tartanod a sertést, de nem fizeti ki, aztán tönkremegy, és még az unokád is tönkremegy. Semmiféle valódi érdekvédelmük nincs a gazdáknak. Ezért nem tudtunk elérni abban sem eredményt, hogy aki pályázatot nyer, annak ne kelljen hús évig kereszttől a törvény által előírt állatállományt fenntartania, függetlenül attól, hogy veszteséget termel, ami persze óriási spekulációra ad lehetőséget ezen a téren is. Ami pedig a lepszényi földeket illeti, tavalyelőtt a Dél-Balaton Agro Kft. még szerződéskötés előtt, szeptemberben bevetette repccével a területet, idén azonban kivártak. December 30-án viszont már hallottam, hogy ismét ők kapták meg a földeket, és azóta már be is szántották.”

Matkovich Ilona